

Aziz Sancar, 1946'da **Mardin**'in **Savur** ilçesinde dünyaya geldi. İlk, orta ve lise eğitimini **Mardin**'de tamamladı. Lise yıllarında futbolla ilgilendi ancak son sınıfta futbolcu olmaktan vazgeçerek yüksek öğrenimine devam etmek üzere İstanbul'a gitti.

1963 yılında girdiği **İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi**'den 1969 yılında birincilikle mezun oldu. İki yıl **Savur**'da bir sağlık ocağında hekimlik yaptıktan sonra bir **NATO-TÜBİTAK** bursu ile önce **Johns Hopkins Üniversitesi**, ardından **Dallas Teksas Üniversitesi**'ne gitti. Dallas'ta üniversitenin **moleküler biyoloji** programına ve **Caude Rupert**'in laboratuvarına katıldı. Bu laboratuvarda Sancar, danışmanı **Claud Rupert** ile fotolizaz olarak adlandırılan bir geni kolonlamış ve genetik mühendisliği ile bakterilerde çok yüksek oranlarda çoğaltmıştır. Bu genin kodladığı enzim, ultraviyole ışıkları ile haraplanan **DNA**'nın onarımını yapar. Bu buluş **Dr. Sancar**'ın önce yüksek lisans, ardından doktora derecesi (1977) almasını sağladı.

Sancar, 1977-1982 yılları arasında **Yale Üniversitesi Tıp Fakültesi**'nde çalıştı. Bu dönemde fotolizaz enzimi çalışmalarına ara verip nükleotid kesim onarımı araştırmaları başladı. **DNA onarımı** dalında doçentlik tezini tamamladı. 1997 yılından itibaren araştırmalarını **Biyokimya** ve **biyofizik** alanında yaptığı çalışmalarla tanınan Amerika Birleşik Devletleri **North Carolina-Chapel Hill**'de **North Carolina Üniversitesi Biyokimya ve Biyofizik Bölümü**'nde **Sarah Graham Kenan Profesörü** olarak sürdürmektedir.

DNA onarımı, hücre dizilimi, kanser tedavisi ve biyolojik saat üzerinde çalışmalarını sürdüren Sancar, 415 bilimsel makale ve 33 kitap yayınladı. Sancar **kansertedavisinde sirkadiyen saat** kullanımıyla ödüller almıştır. 2001 yılında **Amerikan Kimya Cemiyeti** tarafından verilen **Kuzey Carolina Seçkin Kimyager Ödülü**'nü almaya hak kazanan Sancar, 2005 yılında bilim dünyasının en prestijli üyelikleri arasında yer alan **ABD Ulusal Bilimler Akademisi**'ne seçilerek bu akademiye seçilen ilk ABD'li Türk oldu. Bu ödülü aldıktan sonra, ABD'de okuyan Türk öğrencilerine yardım etmek ve Türk-Amerikan ilişkilerini geliştirmek amacıyla eşiyle birlikte **Aziz&Gwen Sancar Vakfı**'ni kurarak ABD'nin **Kuzey Carolina** eyaletinde "**Carolina Türk Evi**" isimli bir öğrenci misafirhanesi açtı. 2006 yılında **Türkiye Bilimler Akademisi**'ne asli üye olarak seçildi.



2015 Nobel kimya ödülü, Anıtkabir Müzesi

Sancar, DNA'nın onarılması ile ilgili yaptığı çalışmalardan dolayı ABD'li Paul Modrich ve İsveçli Tomas Lindahl ile birlikte 2015 Nobel Kimya Ödülü'ne layık görüldü. Bu üç araştırmacı 30 yıldan uzun süre birbirlerinden bağımsız olarak ve büyük oranda bakteri hücrelerinde çalışmaktadır. Sancar nükleotid kesim onarımı alanında buluşlar yapmış, Tomas Lindahl ve Paul Modrich ise diğer DNA onarımı mekanizmaları olan bazı kesim onarımı ve yanlış eşleşme onarımını keşfetmişlerdir. Aydınlattıkları temel mekanizmalar daha sonra insanlar dahil olmak üzere kompleks organizmalarda da gösterilmiştir. Örneğin, nükleotid kesim onarımı bozuklukları ile deri kanserleri arasında doğrudan nedensel ilişki bulunmuştur. Sancar'a, İsveç Kraliyet Bilimler Akademisi tarafından verilen Nobel Kimya Ödülü Alfred Nobel'in ölüm yıldönümü olan 10 Aralık'ta düzenlenen törende verildi. Ödül, İsveç Kralı XVI. Carl Gustaf tarafından takdim edildi. Sancar "*beni ödüle götüren Atatürk'ün ve Türkiye Cumhuriyetinin yaptığı eğitim devrimidir. Dolayısıyla bu ödülün sahibi Atatürk ve Türkiye Cumhuriyeti'ni temsil eden Anıtkabir Müzesi'dir*" diyerek Nobel Ödülü ile madalya ve sertifikasını Anıtkabir'e teslim etmiştir. Ödül, Anıtkabir'deki Atatürk ve Kurtuluş Savaşı Müzesi'nde kendisine ayrılan özel alanda sergilenmektedir.

Kaynak: https://tr.wikipedia.org/wiki/Aziz_Sancar